ADMINISTRATĪVĀ RAJONA TIESA
RĒZEKNES TIESU NAMS

Lietas arhīva Nr. A42-01272-20/43
ECLI:LV:ADRJRTN:2020:0706.A420127220.2.S

S P R I E D U
LATVIJAS TAUTAS VĀRDĀ

Rēzeknē 2020.gada 6.jūlijā

Administratīvā rajona tiesa šādā sastāvā:
tiesnesis S.Linkevičs,

piedaloties pieteicējam /pers. D/, pieteicēja pilnvarotajam pārstāvim /pers. E/, atbildētājas – Latvijas Republikas pusē pieaicinātās iestādes – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras pārstāvim /pers. F/,

atklātā tiesas sēdē izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta pēc pieteicēja /pers. D/ pieteikuma par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirta valsts izdienas pensija.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs 2019.gada 4.septembrī vērsās Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūras (turpmāk arī – VSAA) Daugavpils nodaļā ar lūgumu piešķirt izdienas pensiju no 2019.gada 25.augusta kā dzelzceļa darbiniekam.

Ar VSAA Daugavpils nodaļas 2019.gada 30.oktobra lēmumu Nr.19/2045541 (turpmāk – sākotnējais lēmums) pieteicējam atteikts piešķirt valsts izdienas pensiju dzelzceļa darbiniekam, jo pieteicējam nav nepieciešamā speciālā apdrošināšanas stāža.

Pieteicējs, nepiekrītot sākotnējam lēmumam, apstrīdēja to VSAA direktoram.

[2] VSAA direktore ar 2019.gada 19.decembra lēmumu Nr.19/2428061 (turpmāk – Lēmums) atstāja negrozu sākotnējo lēmumu. Lēmumā norādīts šāds pamatojums.

[2.1] Apdrošināšanas stāža pierādīšanai pieteicējs uzrādīja darba grāmatiņu /numurs/, /Nosaukums/ 2019.gada 12.jūnija izziņu Nr.DJA-6.7.11/101-2019, /Nosaukums A/2019.gada 31.jūlija izziņu Nr.PSSP-5.15/2 un 2019.gada 21.oktobra izziņu Nr.PSSP-5.15/5, kā arī karaklausības apliecību HP Nr./numurs/.

Iesniegtie dokumenti apliecina, ka pieteicējs ir nostrādājis profesijās, kas dod tiesības uz izdienas pensiju, sekojošos periodos: no 1986.gada 23.jūlija līdz 1986.gada 15.novembrim, no 1986.gada 24.decembra līdz 1982.gada 20.oktobrim, no 1982.gada 20.oktobra līdz 1987.gada 5.janvārim, no 1987.gada 3.aprīļa līdz 1987.gada 29.aprīlim, no 1987.gada 27.jūlija līdz 1989.gada 12.novembrim, no 1990.gada 8.janvāra līdz 1990.gada 31.decembrim, no 1991.gada 1.janvāra līdz 1995.gada 31.decembrim, no 1996.gada 1.janvāra līdz 1996.gada 1.septembrim.

[2.2] Saskaņā ar nolikuma "Par izdienas pensijām" 2.2.punktu un likuma "Par izdienas pensijām" pārejas noteikumu 12.punktu tiesības uz izdienas pensiju ir dzelzceļa darbiniekiem (vīriešiem) no 55 gadu vecuma, ja viņu kopējais darba stāžs nav mazāks par 25 gadiem un vismaz 9 gadi 4 mēneši 15 dienas no tiem nostrādāti (līdz 1998.gada 31.decembrim) nolikuma "Par izdienas pensijām" 2.2 punktā minētajās profesijās.

Pieteicējs ir dzimis /datums/u n 2019.gada 25.augustā viņam ir izdienas pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums. Pieteicēja kopējais apdrošināšanas stāžs ir lielāks par 25 gadiem, bet profesijās, kas dod tiesības uz izdienas pensiju, pieteicējs ir nostrādājis 9 gadus 4 mēnešus un 13 dienas, t.i., mazāk par noteikto speciālo apdrošināšanas stāžu. Līdz ar to pieteicējam nav tiesības uz izdienas pensiju.

Sākotnējā lēmumā ir pareizi aprēķināts speciālais apdrošināšanas stāžs, jo, nosakot perioda ilgumu, atbilstoši Ministru Kabineta 2002.gada 23.aprīļa noteikumu Nr.165 "Apdrošināšanas periodu pierādīšanas, aprēķināšanas un uzskaites kārtība" (turpmāk – noteikumi Nr.165) 41.punktam un 42.punktam no perioda beigu datuma tika atņemts perioda sākuma datums un aprēķinātajam periodam tika pieskaitīta viena diena. Līdz ar to perioda ilgums:

1) no 1986.gada 23.jūlija līdz 1986.gada 15.novembrim ir 3 mēneši un 23 dienas;
2) no 1986.gada 24.decembra līdz 1987.gada 5.janvārim ir 12 dienas;
3) no 1987.gada 27.jūlija līdz 1989.gada 12.novembrim ir 2 gadi 3 mēneši un 16 dienas.

Ņemot vērā iepriekš minēto, VSAA nav pamata aprēķināt pieteicēja speciālo apdrošināšanas stāžu viņa iesniegumā norādītajā kārtībā.

[3] Nepiekrītot Lēmumam, pieteicējs iesniedza pieteikumu Administratīvajā rajona tiesā par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirta valsts izdienas pensija. Pieteikums pamatots ar sekojošiem argumentiem.

[3.1] Faktiski starp pusēm pastāv strīds par noteikumu Nr.165 41.punkta un 42.punkta piemērošanu. Šo noteikumu 41.punkts nosaka, ka atsevišķa apdrošināšanas perioda ilgumu aprēķina, no perioda beigu datuma atņemot perioda sākuma datumu un iegūtajam periodam pieskaitot vienu dienu. Bet 42.punkts nosaka, ka apdrošināšanas perioda ilgumu aprēķina, pieņemot, ka mēnesī ir 30 dienu. Veicot aprēķinu pēc faktiski nostrādātā laika

var konstatēt neatbilstību starp apdrošināšanas stāžu, kas aprēķināts pēc noteikumiem Nr.165 un aprēķina pēc darba grāmatiņas datiem:

- no 1986.gada 23.jūlija līdz 1986.gada 15.novembrim ir 3 mēneši un 24 dienas, nevis 3 mēneši un 23 dienas;
- no 1986.gada 24.decembra līdz 1987.gada 5.janvārim ir 13 dienas, nevis 12 dienas;
- no 1987. gada 27. jūlija līdz 1989. gada 12. novembrim ir 2 gadi 3 mēneši un 17 dienas, nevis 2 gadi 3 mēneši un 16 dienas.

Izveidojas situācija, kad, aprēķinot apdrošināšanas stāžu saskaņā ar noteikumu Nr.165 41., 42., punktu, tika konstatēts, ka faktiskais apdrošināšanas stāžs nesakrīt ar aprēķināto apdrošināšanas stāžu. Faktiskais apdrošināšanas stāžs lielāks nekā aprēķinātais. Šāda situācija rupji pārkāpj pieteicēja tiesības un tā neatbilst taisnīguma principam. Iespējams, ka ir citi "cietušie" sakarā ar noteikumu Nr.165 piemērošanu, tāpēc ir lietderīgi izskatīt iespēju vērsties Satversmes tiesā ar sūdzību par noteikumu Nr.165 41. un 42.punkta tiesiskumu.

[3.3] Aprēķinot apdrošināšanas stāžu, nepieciešams ņemt vērā tajā laikā spēkā esošo normatīvo aktu. Pieteicēja gadījumā šo jautājumu reglamentēja 1973.gada 11.oktobra Valdības lēmums Nr. 508 "Par strādnieku un kalpotāju darba grāmatiņām" un 1974.gada 20.jūnija lēmums Nr.162 "Instrukcija par darba grāmatiņu ievadīšanu uzņēmumos, iestādēs un organizācijās". Saskaņā ar Instrukcijas 2.26.punktu, par atlaišanas dienu atzīstama pēdējā darba diena. Citiem vārdiem, darba grāmatiņā norādītais atlaišanas datums ir uzskatāms par darba dienu un ieskaitāms apdrošināšanas stāžā. Juridiskajā literatūra bija izteikta analoģiska atziņa - par atlaišanas dienu atzīstama pēdējā darba diena (skat. Padomju darba tiesības. O.Zonnes redakcijā. Rīga, "Zvaigzne", 1983,125. lp.).

[4] VSAA tiesai sniegtajā rakstveida paskaidrojumā pieteikumā ietverto prasījumu uzskata par nepamatotu un noraidāmu, balstoties uz Lēmumā norādītajiem apsvērumiem, papildus norādot sekojošo.

[4.1] Pieteicēja pieteikumā norādītais 1973.gada 11.oktobra Valdības lēmums Nr.508 "Par strādnieku un kalpotāju darba grāmatiņām" un 1974.gada 20.jūnija lēmums Nr.162 "Instrukcija par darba grāmatiņu ievadīšanu uzņēmumos, iestādēs un organizācijās" attiecas uz darba grāmatiņu aizpildīšanas kārtību, kāda bija jāievēro uzņēmumu, organizāciju un iestāžu par personāla jautājumiem atbildīgajiem speciālistiem. Līdz ar to pieteicēja norādītie normatīvie akti neattiecas uz apdrošināšanas stāža aprēķinu.

[4.2] Attiecībā uz apdrošināšanas stāža aprēķināšanu pensijas piešķiršanai, VSAA, ievērojot Administratīvā procesa likuma 7.pantā noteikto par iestādes darbības tiesiskumu un pilnvarojumu, apdrošināšanas stāžu noteikusi, pamatojoties uz spēkā esošiem normatīvajiem aktiem par tiesībām uz izdienas pensiju un apdrošināšanas stāža aprēķina metodi (noteikumu Nr.165 41. un 42.punkts).

VSAA, piemērojot tiesību normās noteikto aprēķināšanas metodi, ir noteikusi gan pieteicēja kopējo apdrošināšanas stāžu, gan izdienas stāžu. Pieteicēja izdienas stāžs 9 gadi 4 mēneši un 13 dienas noteikts, summējot periodus:

1) periods no 1986.gada 23.jūlija līdz 1986.gada 15.novembrim: 3 mēneši 2 dienas + 1 diena = 3 mēneši un 23 dienas;
2) periods no 1986.gada 24.decembra līdz 1987.gada 5.janvārim: 11 dienas + 1 diena = 12 dienas;
3) periods no 1987.gada 3.aprīļa līdz 1987.gada 29.aprīlim: 26 dienas + 1 diena = 27 dienas;
4) periods no 1987.gada 27.jūlija līdz 1989.gada 12.novembrim: 2 gadi 3 mēneši 15 dienas + 1 diena = 2 gadi 3 mēneši un 16 dienas;
5) periods no 1990.gada 8.janvāra līdz 1990.gada 31.decembrim: 11 mēneši 23 dienas + 1 diena = 11 mēneši un 24 dienas;
6) periods no 1991.gada 1.janvāra līdz 1995.gada 31.decembrim: 4 gadi 11 mēneši 30 dienas + 1 diena = 5 gadi;
7) periods no 1996.gada 1.janvāra līdz 1996.gada 1.septembrim: 8 mēneši + 1 diena – 8 mēneši un 1 diena.

VSAA nav pamata atkāpties no tiesību normās noteiktās kārtības par nepieciešamā apdrošināšanas stāža aprēķināšanu tikai atsevišķos periodos.

[5] Pieteicējs un pieteicēja pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu uzturēja pēc tajā norādītajiem argumentiem.

Papildus pieteicējas pārstāvis norādīja, ka pirms izbeigt darba tiesiskās attiecības, pieteicējs precizēja pie sava darba devēja darba stāžu un saskaņā ar darba devēja sniegto informāciju pieteicējam bija visi priekšnoteikumi, lai varētu saņemt izdienas pensiju. Aprēķinot stāžu mehāniski, sanāk, ka no katra perioda tika pazaudēta viena diena. VSAA aprēķinot speciālo darba stāžu, ņēma vērā tiesisko regulējumu. Netika ņemts vērā tas, ka apdrošināšanas stāžs bija padomju laikā. Veicot aprēķinu, tika ņemti vērā dati, kuri bija norādīti darba grāmatiņā. Darba grāmatiņā ir norādīts darba tiesisko attiecību uzsākšanas datums un atlaišanas datums. VSAA atlaišanas datumu neieskaita apdrošināšanas stāžā, līdz ar to tiek pazaudēta viena diena. Saskaņā ar Padomju laika likumdošanu, atlaišanas datums tika uzskatīts par pēdējo darba dienu, kurā darbinieks pildīja savus darba pienākumus, līdz ar to tā diena tiek ieskaitīta apdrošināšanas stāžā. Pieteicējam trūkst divas dienas, ja aprēķinu veikt saskaņā ar pašreizējo tiesisku regulējumu, bet aprēķinot speciālo darba stāžu mehāniski, pieteicējam ir 9 gadi 4 mēneši un 16 dienas, līdz ar to, pieteicējam ir tiesības saņemt izdienas pensiju.

Pieteicēja pārstāvis lūdz tiesu ņemt vērā Satversmes 109.pantu, kur noteikts, ka ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos. Strīda nav, ka faktiski pieteicējam ir pietiekošs apdrošināšanas stāžs, lai saņemtu izdienas pensiju, bet veicot aprēķinu saskaņā ar spēkā esošu likumdošanu, pieteicējam iztrūkst divas dienas, lai varētu saņemt izdienas pensiju.

[6] VSAA pilnvarotais pārstāvis tiesas sēdē pieteikumu neatzina uz Lēmumā un paskaidrojumos norādīto argumentu pamata. Papildus norādīja, ka aprēķins atbilst normatīvo aktu prasībām. VSAA nevar citādāk rīkoties. Saskaņā ar esošo regulējumu par pēdējo darba dienu arī tiek uzskatīta atlaišanas diena un tā tiek ņemta vērā apdrošināšanas stāžā.

Motīvu daļa

[7] Tiesa, noklausījusies administratīvā procesa dalībnieku paskaidrojumus un pārbaudījusi lietas materiālus, atzīst, ka pieteikums nav pamatots un ir noraidāms.

[8] Lietā nav strīda par to, ka pieteicējs ir nostrādājis profesijās, kas dod tiesības uz izdienas pensiju, sekojošos periodos: no 1986.gada 23.jūlija līdz 1986.gada 15.novembrim, no 1986.gada 24.decembra līdz 1982.gada 20.oktobrim, no 1982.gada 20.oktobra līdz 1987.gada 5.janvārim, no 1987.gada 3.aprīļa līdz 1987.gada 29.aprīlim, no 1987.gada 27.jūlija līdz 1989.gada 12.novembrim, no 1990.gada 8.janvāra līdz 1990.gada 31.decembrim, no 1991.gada 1.janvāra līdz 1995.gada 31.decembrim, no 1996.gada 1.janvāra līdz 1996.gada 1.septembrim.

Saskaņā ar nolikuma "Par izdienas pensijām" 2.2.punktu un likuma "Par izdienas pensijām" pārejas noteikumu 12.punktu tiesības uz izdienas pensiju ir dzelzceļa darbiniekiem (vīriešiem) no 55 gadu vecuma, ja viņu kopējais darba stāžs nav mazāks par 25 gadiem un vismaz 9 gadi 4 mēneši 15 dienas no tiem nostrādāti (līdz 1998.gada 31.decembrim) nolikuma "Par izdienas pensijām" 2.2 punktā minētajās profesijās.

Pieteicējs ir dzimis /datums/u n 2019.gada 25.augustā viņam ir izdienas pensijas piešķiršanai nepieciešamais vecums. Pieteicēja kopējais apdrošināšanas stāžs ir lielāks par 25 gadiem.

VSAA aprēķināja pieteicēja speciālo apdrošināšanas stāžu atbilstoši noteikumu Nr.165 41.punktam un 42.punktam, kur noteikts, ka no perioda beigu datuma tika atņemts perioda sākuma datums un aprēķinātajam periodam tika pieskaitīta viena diena, pieņemot, ka mēnesī ir 30 dienu. Līdz ar to

pieteicējs ir nostrādājis 9 gadus 4 mēnešus un 13 dienas, t.i., mazāk par noteikto speciālo apdrošināšanas stāžu, tādejādi pieteicējam nav tiesību uz izdienas pensiju.

Savukārt pieteicējs uzskata, ka, veicot aprēķinu pēc faktiski nostrādātā laika, var konstatēt neatbilstību starp apdrošināšanas stāžu, kas aprēķināts pēc noteikumiem Nr.165 un aprēķina pēc darba grāmatiņas datiem:

- no 1986.gada 23.jūlija līdz 1986.gada 15.novembrim ir 3 mēneši un 24 dienas, nevis 3 mēneši un 23 dienas;
- no 1986.gada 24.decembra līdz 1987.gada 5.janvārim ir 13 dienas, nevis 12 dienas;
- no 1987. gada 27. jūlija līdz 1989. gada 12. novembrim ir 2 gadi 3 mēneši un 17 dienas, nevis 2 gadi 3 mēneši un 16 dienas.

Līdz ar to lietā pastāv strīds par noteikumu Nr.165 41.punkta un 42.punkta piemērošanu, aprēķinot pieteicēja speciālo apdrošināšanas stāžu.

[9] Saskaņā ar likuma "Par valsts pensijām" 2.[1] punktu šo pārejas noteikumu 1. un 2.punktā noteikto periodu aprēķināšanas, pierādīšanas un uzskaites kārtību likumdevējs ir deleģējis noteikt Ministru kabinetam. Uz minētā deleģējuma pamata ir izdoti noteikumi Nr.165, kuri nosaka likuma "Par valsts pensijām" pārejas noteikumu 1. un 2.punktā noteikto apdrošināšanas periodu pierādīšanas, aprēķināšanas un uzskaites kārtību.

Noteikumu Nr.165 41.punkts noteic, ka atsevišķa apdrošināšanas perioda ilgumu aprēķina, no perioda beigu datuma atņemot perioda sākuma datumu un iegūtajam periodam pieskaitot vienu dienu. Savukārt noteikumu 42.punkts noteic, ka apdrošināšanas perioda ilgumu aprēķina, pieņemot, ka mēnesī ir 30 dienu.

Tādejādi Ministru kabinets ir izšķīries par to, ka atsevišķa apdrošināšanas perioda ilgumu aprēķina, no perioda beigu datuma atņemot perioda sākuma datumu un iegūtajam periodam pieskaitot vienu dienu un apdrošināšanas perioda ilgumu aprēķinot, pieņemt, ka mēnesī ir 30 dienu.

Līdz ar to VSAA, veicot apdrošināšanas perioda aprēķināšanu, nav pamata atkāpties no noteikumu Nr.165 41.un 42.punktā noteiktās kārtības un piemērot kādu citu aprēķināšanas metodi.

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka VSAA, aprēķinot pieteicēja speciālo apdrošināšanas stāžu, pamatoti ir piemērojusi noteikumu Nr.165 41. un 42.punktu un ir pareizi noteikusi pieteicēja speciālo apdrošināšanas stāžu 9 gadi 4 mēneši un 13 dienas:

1) periods no 1986.gada 23.jūlija līdz 1986.gada 15.novembrim: 3 mēneši 2 dienas + 1 diena = 3 mēneši un 23 dienas;
2) periods no 1986.gada 24.decembra līdz 1987.gada 5.janvārim: 11 dienas + 1 diena = 12 dienas;
3) periods no 1987.gada 3.aprīļa līdz 1987.gada 29.aprīlim: 26 dienas + 1 diena = 27 dienas;
4) periods no 1987.gada 27.jūlija līdz 1989.gada 12.novembrim: 2 gadi 3 mēneši 15 dienas + 1 diena = 2 gadi 3 mēneši un 16 dienas;
5) periods no 1990.gada 8.janvāra līdz 1990.gada 31.decembrim: 11 mēneši 23 dienas + 1 diena = 11 mēneši un 24 dienas;
6) periods no 1991.gada 1.janvāra līdz 1995.gada 31.decembrim: 4 gadi 11 mēneši 30 dienas + 1 diena = 5 gadi;
7) periods no 1996.gada 1.janvāra līdz 1996.gada 1.septembrim: 8 mēneši + 1 diena – 8 mēneši un 1 diena.

[10] Pieteicējs uzskata, ka, aprēķinot pieteicēja apdrošināšanas stāžu, nepieciešams ņemt vērā tajā laikā spēkā esošos normatīvos aktus, proti, 1973.gada 11.oktobra Valdības lēmumu Nr. 508 "Par strādnieku un kalpotāju darba grāmatiņām" un 1974.gada 20.jūnija lēmumu Nr.162 "Instrukcija par darba grāmatiņu ievadīšanu uzņēmumos, iestādēs un organizācijās". Saskaņā ar Instrukcijas 2.26.punktu, par atlaišanas dienu atzīstama pēdējā darba diena, savukārt VSAA atlaišanas datumu neieskaita apdrošināšanas stāžā.

Tiesa norāda, ka minētie Valdības lēmumi attiecās uz darba grāmatiņu aizpildīšanas kārtību, kāda bija jāievēro uzņēmumu, organizāciju un iestāžu par personāla jautājumiem atbildīgajiem speciālistiem, nevis uz apdrošināšanas stāža aprēķinu. Pieteicējs arī kļūdaini uzskata, ka VSAA atlaišanas datumu neieskaita apdrošināšanas stāžā. Kā izriet no VSAA pieteicēja speciālā apdrošināšanas stāža aprēķina, pēdējā darba diena arī tiek ieskaitīta apdrošināšanas stāžā, taču kā tika secināts iepriekš, apdrošināšanas stāža aprēķināšana tiek veikta noteikumu Nr.165 41.un 42.punktā noteiktajā kārtībā, nevis "mehāniski", kā to vēlas pieteicējs.

[11] Pieteicēja pārstāvis lūdz tiesu ņemt vērā Satversmes 109.pantu.

Atbilstoši Satversmes 109.pantam ikvienam ir tiesības uz sociālo nodrošinājumu vecuma, darbnespējas, bezdarba un citos likumā noteiktajos gadījumos.

Tiesa norāda, ka valsts vispārīgi ir izveidojusi sociālās drošības sistēmu gan sociālās apdrošināšanas, gan sociālās palīdzības (ārpus sociālās apdrošināšanas sistēmas) veidā, tādējādi nodrošinot ikvienas personas tiesības uz sociālo nodrošinājumu invaliditātes gadījumā. Izdienas pensija ir tikai viens no sociālā nodrošinājuma veidiem, turklāt tā vērtējama kā papildu sociālā garantija personām, kuras valsts interesēs īpašos apstākļos pildījušas noteiktas funkcijas (*sk. Satversmes tiesas 2003.gada 4.decembra sprieduma lietā Nr.2003-14-01 7.punktu*).

Satversmes 109.panta tvērumā ietilpst tiesības uz sociālo nodrošinājumu vismaz minimālajā līmenī; šo tiesību mērķis ir, cik vien tas iespējams, kalpot cilvēka cienīgas eksistences nodrošināšanai. Valstij ir pienākums gādāt par to, lai personai būtu pieejams sociālais nodrošinājums vismaz minimālajā apmērā. Šā pienākuma izpildē valstij ir plaša rīcības brīvība reglamentēt sociālās apdrošināšanas pakalpojumu saņemšanas nosacījumus, izvērtējot valsts ekonomiskās iespējas.

Sociālās tiesības ir specifiska cilvēktiesību joma, kura valstu konstitucionālajos likumos un starptautiskajos cilvēktiesību dokumentos formulēta kā vispārīgs valsts pienākums. Regulēšanas mehānisms ir atstāts katras valsts likumdevēja ziņā (*Satversmes tiesas 2001.gada 26.jūnija sprieduma lietā Nr.2001-02-0106 secinājumu daļas 4.punkts*).

Satversmes tiesa jau agrāk norādījusi, ka sociālās tiesības ir ļoti nozīmīgas, taču vienlaikus īpašas, atšķirīgas cilvēktiesības, jo šo tiesību realizācija ir atkarīga no katras valsts ekonomiskās situācijas un pieejamiem resursiem. Turklāt Satversmes 109.pantā nav reglamentēti īpaši noteikumi. Tādējādi tas, ka valsts ir noteikusi izdienas pensijas piešķiršanai nepieciešamo kopējo izdienas stāžu un nepieciešamo nostrādāto laiku profesijās, kas dod tiesības uz izdienas pensiju, kā arī noteikusi apdrošināšanas perioda aprēķināšanas kārtību, pats par sevi nav uzskatāms par Satversmes 109.panta pārkāpumu.

Saskaņā ar likumu "Par sociālo drošību", kurā konkretizēta sociālā nodrošinājuma sistēma, ar sociālo nodrošinājumu saprot dažādus sociālās drošības pasākumus, starp kuriem valsts pensija ir tikai viens no sociālā nodrošinājuma veidiem. Tādējādi, ja personai trūkst nepieciešamo līdzekļu pamatvajadzību nodrošināšanai, tai ir tiesības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā pretendēt uz citiem sociālā nodrošinājuma pasākumiem, piemēram, vērsties pēc sociālās palīdzības pašvaldības sociālajā dienestā. Pašvaldības sniegtā sociālā palīdzība arī ir viens no sociālās drošības pasākumu veidiem.

[12] Pieteicējs pieteikumā norāda, ka ir lietderīgi izskatīt iespēju vērsties Satversmes tiesā ar sūdzību par noteikumu Nr.165 41. un 42.punkta tiesiskumu.

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 104.panta otro daļu, ja tiesa uzskata, ka tiesību norma neatbilst Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam), tā tiesvedību lietā aptur un nosūta motivētu pieteikumu Satversmes tiesai. No minētās tiesību normas izriet tiesas pienākums vērsties ar pieteikumu Satversmes tiesā, ja ir pamats secināt, ka lietā piemērojamā tiesību norma neatbilst Satversmei.

Šā sprieduma 11.punktā norādīto iemelsu dēļ tiesa nekonstatē pieteicēja apstrīdēto normu neatbilstību Satversmei vai starptautisko tiesību normai (aktam), tādējādi tiesai konkrētajā lietā nav pamata vērsties ar pieteikumu Satversmes tiesā.

[13] Ievērojot visu iepriekš minēto, tiesa atzīst, ka pieteicējam nav nepieciešamā speciālā apdrošināšanas stāža, līdz ar to lietā nepastāv priekšnoteikumi pieteicējam labvēlīga administratīvā akta izdošanai, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirta valsts izdienas pensija.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma Saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 246.-251.pantu, 289.-290.pantu, 291.panta pirmo daļu, tiesa

nosprieda

noraidīt /pers. D/ pieteikumu par labvēlīga administratīvā akta izdošanu, ar kuru pieteicējam tiktu piešķirta valsts izdienas pensija.

Spriedumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Administratīvās rajona tiesas Rēzeknes tiesu namā.

Tiesnesis S.Linkevičs